

É R T E S I T Ő

„KOLOZSVÁRI ORVOS-TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT”

1878. február 15-én tartott első orvosi szaküléséről.

A választmány megbízásából összeállítja: HÖGYES ENDRE, titkár.

lnök: Genersich Ant.
t. a. l.

I. Géber Ede a

Herpes tonsurans universalis egy ritkább esetét mutatja be, kiemelve a nehézségeket, melyekkel a diagnosis megtétele járt.

A beteg vizsgálásánál feltűnt, hogy a fejbőrtől kezdve az egész testen külön álló holyagcsás kivirágzások, (részint pedig — és ez a gyakoribb — ilyenek csoportosulása által létrejött kisebb-nagyobb telepek láthatók. Ezen telepek, melyek közül a legnagyobbak majd tenyéryni nagyságúak, közepükön már egészen rendez vagy kevésbé piros színű, de ilyenkor fénylő, ránczos hámmal fedett bőrt, vagy — a mi kivételképen szintén előfordult — beleszórtan számos egész borsónyi, rendezen szabálytalan helyes elváltozást mutattak. Imitt amott, hol egy ilyen telep teljesen visszafejlődött, legfőleg csekély festenylerakódás nyomai maradtak hátra. Minden egyes telep számtalan, részint újabb, részint régibb, különböző alakú vakarási vart mutat.

Ezen bántalom állítólag négy héttel ez előtt kezdődött és mind a folytonos viszketési inger, mind pedig a küteg tovább terjedése indították a beteget arra, hogy előadó klinikáján orvosi segínyt keressen.

A bántalom ily sajátosság voltánál fogva nem lehet tagadni, hogy elég mozzanat van jelen, mely azt syphiliticus eredetűnek tünetheti fel. Így eltekintve, hogy a beteg valómása szerint négy évvel ezelőtt fekélyszerű affectioban szenvedett, feltűnő minden esetre

az egész testre kiterjedő küteg, annak serpiginosus tovább harapózása, hogy a scrotumon inkább genytűszők találhatók, és hogy a telepek közepén vagy hegek vagy festenylerakódások találhatók. Igaz ugyan, hogy sem az egyes kivirágzások, sem a telepek környi része semmiféle beszűrődést nem mutat, de a küteg maga akár alakjára, akár kinézésére egy irányban sem bír jellegzetes sajátsággal. Nyomatékkal említhető fel legfőleg a nagyobb mérvű viszketés és a nagyobb számban jelenlevő vakarási nyomok, melyek a syphilis diagnosis ellen szólnak.

Ekkor azonban a föltevés lehetséges, hogy bármely ingernél fogva egy második bőrbántalom járul a syphiliticus kütegehez, úgy, hogy a jelen esetben mind syphilissel, mind pedig akár eczemával stb. van dolgunk. Ez ellen azonban azon észlelet szól, hogy a vakarás majd kizárólag a telepeken mutatkozik, és hogy mindannyi el van lepve általa; a telepek közepén előforduló helyek szabálytalan alakjuknál fogva a mellett bizonyítanak, hogy vakarás által jöttek létre, Végtére, a mi mindenesetre kétségkivülvé teszi a herpes tonsurans kórisméjét, az a gombák lelete.

E különféle nehézségek, melyek a diagnosis megtételénél felmerültek és a kórkép rendkívüli ritkasága indították előadót arra, hogy ezen, practicus szempontból fontos esetet a szakülésnek bemutassa.

II. Szombathelyi Gusztáv „Kölozsvár város közegészségügyi állapotáról, a népesedési mozgalmáról és különféle vizsgák eredményéről 1877-ben” évi jelentést olvas fel.

A múlt 1877-ik évben Kölozsvár város közegészségi állapota, — tekintetbe véve a betegek és halottak nem tulságos nagy számát, ugyszintén a még mindig, ha csak szorványosan fellépő roncsoló toroklob eseteket

is, — ha nem egészen kedvezőnek, de mindenesetre kielégítőnek mondható.

Leggyakrabban a légzési szervek lobos és hurutos bántalmi fordultak elő; ezek közt roncsoló toroklob következtében, többnyire kiskorúak sorából meghalt 176; 68-al több mint 1876-ban, és 139-el több mint 1875-ben és 1874 utolsó negyedében, mikor az első eset észleltetett. A halálesetek összes száma roncsoló toroklob következtében 1874. szept. végétől 1877. decz. végéig 331.

A helybeli országos „Károlyina“-kórházban az 1876-ról ápolás alatt maradt betegekkel együtt gyógykezeltetett 3342, ezekből elbocsátatott gyógyulva 1726, javulva 279, gyógyíthatlanul 94, a nagy szebeni tébolydába küldetett 1, meghalt 149.

A katonai kórházban 1876-ról maradt 102, felvétetett 1154, kibocsátatott 1117, meghalt 15.

A népesedési mozgalom következő volt.

A szülöttek száma 491 fiu, 502 leány, összesen 993; ezek közül halva született 22 fiu és 33 leány, összesen 55.

A szülöttek a különböző hitfelekezetek szerint következőleg oszlanak el:

Róm. k. szülőktől	312,	ezekből 78 törvénytelen
Ev. ref.	416,	„ 53 „
Ev. luther	56,	„ 7 „
Unitárius	19,	„ „
Görög cath.	76,	ezekből 36 törvénytelen
Gör. keleti	5,	„ 1 „
Izraelita	54,	„ 2 „

összesen 938 gyermek, ezekből 142 törvénytelen Halva született 55.

Házasságra lépett: róm. kath. 59 pár, ev. ref. 83 pár, ev. luth. 19 pár, ezekből 12 vegyes; unitárius 18 pár, 8 vegyes; gör. kath. 22 pár, gör. keleti 1 pár, izraelita 11 pár, összesen 213 pár.

A meghaltak száma beleszámítva az országos és katonai kórház halottjait is 1138 (595 férfi, 543 nő).

Meghaltak egy éven alól 136 férfi, 121, nő, 1—5 évig 88 férfi, 107 nő, 5—10 évig 41 férfi, 40 nő, 10—20 évig 32 férfi, 51 nő, 20—30 évig 54 frfi, 39 nő, 30—40 évig 48 férfi, 21 nő, 40—50 évig 47 férfi, 25 nő, 50—60 évig 50 férfi, 34 nő, 60—70 évig 41 férfi, 30 nő, 70—80 évig 22 férfi, 33 nő, 80—90 évig 9 férfi, 7 nő, 90—100 évig 5 férfi, 2 nő, 103 évet élt egy Török István nevű özvegy földész, összesen 1083, az 55 halvaszülöttel 1138.

A társulat szaküléseit és természettudományi estélyeit a f. 1878-dik évben május, június, július, augusztus, szeptember hónapok kivételével minden hónapban a következő rendben tartja: A természettudományi estélyeket lehetőleg a hónap első szombatján; az orvosi szaküléseket a hó 2-ik péntekjén; a természettudományi szaküléseket a hó 3-ik péntekjén. Netalán bekövetkező eltérések közé tétetnek.

A halottak száma 145-el haladja túl a szülöttek számát, levonandó azonban a halottak számából 90, mint a kórházakban meghalt nem kolozsvári illetőségű.

Megemlítendő, hogy az 1138 halott közül 588, tehát több mint fele a 10 éven alóli évekre esik.

A halál okok következő számarányokban fordultak elő: különféle szervek lobos bántalmi 297, beleszámítva a 178 roncsoló toroklobesetet is, tüdővész 137, görcsök 104, heveny és idült hurutok 93, aggság 87, végelgyengülés 72, aszkór 62, szélhűdés 29, hagymáz 29, vízkór 17, rák 16, hökhurut 15, görvély 13, vízbefulás 8, genérüség 8, veszedelmes váltóláz 6, üszök 6, szivbántalom 5, Bright-féle kór 5, vilanymérgezés 5, tüdővizenyő 4, gümőkór 4, tüdőlégdag 4, gyermekági láz 3, kiszorult sérv 3, derme 3, agryázkodás 3, önakasztás 3, vérköpés 3, mozdony által elgázolás 3, önmeglövés 3, májzsomósodás 2, bujakór 2, delirium tremens 2, vérhas 2, égett seb 2, bázrsingszor, rézgáliczmérgezés, megfagyás, bélvérzés, köldökvérzés, megfojtás, huygvrüség, mania, vörheny, tüdőtágulat, kénsavmérgezés, nehézszülés, disznóáltali megsértés, agyonütés, cyankali mérgezés, gégeszükkület, lórugás, föld által összezuzás, ezomb-csontdag, gégeelmeztzés, bélsipoly, összeégés egy-egy, összesen 1083, az 55 halvaszülöttel 1138. Az utóbbiak közül egy gyermek tüdőhiánnyal született.

Megemlítendő, hogy az 1083 halott közül 220-nál orvosi gyógykezelés nem volt megemlitve.

Rendőri boncolat végeztetett 41, törvénytelen 8.

A házi állatok egészségi állapota is kielégítő volt, csak néhány nem lényeges eset fordult elő.

Előadó ezután az élelmiszerek, közhelyek, nyilvános intézetek, gyógyszertárak stb. vizsgálatáról és ennek a körülményekhez képest kielégítő eredményéről teszen említést. A helybeli „szegények házában“ mintegy 50, jelenleg épen 56 van elhelyezve; nem nagy szobában most 11-en vannak, de szerencsére ez a szám néha le is apad. A helybeli szüldéből 1877. első felében dajkálásra kiadott telenczek száma 79, 36 fiu és 43 leány, kik nagyobbbrészt a közellevő falvakban vannak elhelyezve. A mult évben a hetenként egyszeri ojtás alkalmával beojtottak száma 373.